

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки та бізнес-адміністрування
Кафедра економіки повітряного транспорту

УЗГОДЖЕНО
Декан ФЕБА

_____ С. Петровська
«__» _____ 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної
роботи

_____ А. Гудманян
«__» _____ 2020 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни
«Управління витратами»

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма: «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)»

Курс – 4 Семестр – 7

Лекції - 34 Екзамен – 7 семестр
Практичні заняття - 34
Самостійна робота - 82
Усього (годин/кредитів ECTS) - 150/5,0

Домашнє завдання – 7 семестр

Індекс РБ-6-051/16-2.1.27

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Управління витратами»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 11.01.01 – 01-2020
		стор. 2 з 11	

Робочу навчальну програму дисципліни «Управління витратами» розроблено на основі робочого навчального плану № РБ-6-051/16 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)», навчальної програми цієї дисципліни, індекс НБ-6-051/16-2.1.27, затвердженої ректором «__» _____ 2020 р., та відповідних нормативних документів.

Робочу навчальну програму розробила:
доцент кафедри економіки
повітряного транспорту _____ /Сімкова Тетяна Олексіївна /

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 051 «Економіка» (освітньо-професійної програми «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)») - кафедри економіки повітряного транспорту, протокол № __ від «__» _____ 2020 р.

Завідувач кафедри _____ /Ареф'єва Олена Володимирівна/

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № __ від «__» _____ 2020 р.

Голова НМРР _____ /Тофанчук Анатолій Тимофійович/

УЗГОДЖЕНО
Декан ФЕБА
_____ /Петровська Світлана Володимирівна/
«__» _____ 2020 р.

Рівень документа – 3б
Плановий термін між ревізіями – 1 рік
Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Управління витратами»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 11.01.01 – 01-2020
		стор. 3 з 11	

ЗМІСТ

	стор.
1. Вступ	4
2. Зміст навчальної дисципліни	4
2.1. Тематичний план навчальної дисципліни	4
2.2. Домашнє завдання	5
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	5
3.1. Список рекомендованих джерел.....	6
3.2. Перелік наочних та інших навчально-методичних посібників, методичних матеріалів до технічних засобів навчання.....	7
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	7

1. ВСТУП

Робоча навчальна програма дисципліни розроблена на основі навчальної програми дисципліни «Управління витратами» та «Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін», введених в дію розпорядженням від 16.06.15 №37/роз.

Рейтингова система оцінювання (PCO) є невід'ємною складовою робочої навчальної програми і передбачає визначення якості виконаної студентом усіх видів аудиторної та самостійної навчальної роботи та рівня набутих ним знань та умінь шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного, модульного та семестрового контролю, з наступним переведенням оцінки за багатобальною шкалою в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

PCO передбачає використання модульних рейтингових оцінок (поточної, контрольної, підсумкової), а також екзаменаційної або залікової, підсумкової семестрової та підсумкової рейтингових оцінок.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ пор.	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Практ.	СРС
1	2	3	4	5	6
7 семестр					
Модуль №1 «Теоретико-методичні основи управління витратами»					
1.1	Теоретичні основи управління витратами	8	2	2	4
1.2	Склад і характеристика витрат	11	4	2	5
1.3	Калькулювання в системі управління витратами	8	2	2	4
1.4	Методи і системи калькуляції витрат	8	2	2	4
1.5	Планування витрат	9	2	2	5
1.6	Нормування і прогнозування витрат	8	2	2	4
1.7	Контроль в управлінні виробничими витратами	9	2	2	5
1.8	Модульна контрольна робота №1	7	-	2	5
Усього за модулем №1		68	16	16	36
Модуль №2 «Функціонально-методичні аспекти управління витратами»					
2.1	Особливості системи управління витратами	8	2	2	4
2.2	Управління собівартістю продукції та методи її розрахунку	9	2	2	5
2.3	Облік і аналіз витрат	12	4	4	4
2.4	Методика управління витратами	11	4	2	5
2.5	Контроль витрат і стимулювання економії ресурсів	9	2	2	5

2.6	Технологія прийняття господарських рішень в управлінні витратами	9	2	2	5
2.7	Управління витратами і ефективність виробництва	9	2	2	5
2.9	Виконання домашнього завдання	8	-	-	8
2.10	Модульна контрольна робота №2	7	-	2	5
Усього за модулем №2		82	18	18	46
Усього за 7 семестр		150	34	34	82
Усього за навчальною дисципліною		150	34	34	82

2.2. Домашнє завдання

В цьому семестрі студенти виконують домашнє завдання (ДЗ) відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій.

Виконання ДЗ з дисципліни є складовою навчального процесу, спрямованого на активізацію самостійної роботи студентів спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка підприємства (за видами економічної діяльності)», і є підставою для допуску до екзамену.

ДЗ виконується з метою поглибити теоретичні знання, набуті студентами в процесі вивчення курсу та виробити вміння застосовувати їх у практичному вирішенні питань управління витратами підприємства.

У результаті засвоєння навчального матеріалу для підготовки контрольних робіт студент повинен знати: теоретичні основи управління витратами; основні складові, принципи і функції управління витратами та їх взаємодію; поняття, види та методику калькулювання витрат; сутність та структуру планування витрат та методику його розрахунку; методологію розрахунку собівартості продукції (послуг); принципи і завдання калькулювання, методику калькулювання собівартості; методи прогнозування витрат; методологічні підходи до розрахунку собівартості продукції (послуг); особливості обліку витрат на підприємстві. Вміти: показати вміння вирішувати економічні завдання; вміти застосувати теоретичні положення у вирішенні конкретних питань економіки; плануванні та організації роботи підприємства.

У процесі написання ДЗ студент повинен здійснити аналіз теоретичних основ управління витратами та самостійно виконати розрахунки практичних завдань, виявити резерви виробництва і на цій основі обґрунтувати заходи щодо управління витратами підприємства.

Виконання, оформлення та захист ДЗ здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання ДЗ, – до 8 годин самостійної роботи.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Список рекомендованих джерел

Основні рекомендовані джерела

3.1.1. Артамонова Н.С., Акулюшина М.О. Управління витратами : навч. посібн. / Н.С. Артамонова. – К. : «Центр навчальної літератури», 2018 – 120 с.

3.1.2. Чорна М.В., Смірнова П.В., Бугріменко Р.М. Управління витратами : навч. посіб. / М. В. Чорна, П. В. Смірнова, Р. М. Бугріменко, - Х. : 2017. – 166 с.

3.1.3. Тарасенко С. І. Управління витратами : навч. посібник / С. І. Тарасенко. — Кам'янське : ДДТУ, 2018. — 305 с.

3.1.4. І.В. Макалюк, П.В. Круш Управління трансакційними витратами промислових підприємств. Методологія і практика : монографія / І.В. Макалюк. – К : Кондор, 2019. – 300 с.

3.1.5. Давидович І. Є. Управління витратами : навч. посібн. / І. Є. Давидович. – К. : «Центр учбової літератури», 2008 – 320 с.

3.1.6. Іванюта П. В., Лугівська О. П. Управління ресурсами і витратами : навч. посібн. / П. В. Іванюта. – К. : «Центр учбової літератури», 2-ге видання, 2011 – 317 с.

3.1.7. Турило А. М., Кравчук Ю. Б., Турило А. А. Управління витратами підприємства : навч. посібник / А. М. Турило. - К. : «Центр учбової літератури», 2006 – 120 с.

3.1.8. Добровський В. М., Гнилицька Л. В., Коршикова Р. С. Управлінський облік : навч. посібник / В. М. Добровський. - К.: КНЕУ, 2003. — 235 с.

3.1.9. Бланк И. А. Финансовый менеджмент: Учебный курс. — К.: Ника-Центр; Эльга, 2001. — 528 с.

3.1.10. Пожарицкая И. М., Пилатова Т. Н. Бухгалтерский подход к определению затрат // Экономика и управление. — 2004. — № 1. — С. 33–35.

Додаткові рекомендовані джерела

3.1.11. Фінанси: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисципліни. — 2-ге вид., перероб. і доп. /О. Р. Романенко, С. Я. Огородник, М. С. Зязюн, А. А. Славкова. — К.: КНЕУ, 2003. — 387 с.

3.1.12. Бондар І. Ю., Пахомов В. І. Управління витратами виробництва та собівартістю продукції: Навч. посібник. — К.: КНТЕУ, 2000.

3.1.13. Грещак М. Г. та ін. Внутрішній економічний механізм підприємства: Навч. посібник /М. Г. Грещак, О. М. Гребешкова, О. С. Коцюба; за ред. М. Г. Грещака. — К.: КНЕУ, 2001. — 228 с.

3.1.14. Іванюта С. М., Іванюта В. Ф. Менеджмент: Конспект лекцій. — Полтава: ПДАА, 2002. — 93 с.

3.1.15. Шаповал М.І. Менеджмент якості : підручник / М.І. Шаповал. – К. : КОО Т-ва «Знання», 2007 – 457 с.

3.1.16. Олініченко К. С. Економічні аспекти еволюції поглядів на управління витратами. /www.nbuva.gov.ua.

3.1.17. Карпова Т. П. Управленческий учет: Учебник для вузов. — М.: ЮНИТИ Аудит, 1998. — 350 с.

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Управління витратами»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 11.01.01 – 01-2020
		стор. 7 з 11	

3.2. Перелік наочних та інших навчально-методичних посібників, методичних матеріалів до ТЗН

№ пор.	Назва	Шифр тем за тематичним планом	Кількість
1.	Конспект лекцій	1.1-1.7 2.1 – 2.7	Електронна версія
2.	Методичні вказівки з виконання практичних робіт	1.1–1.7 2.1 – 2.7	Електронна версія
3.	Методичні вказівки з виконання домашнього завдання	2.8	Електронна версія

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

7 семестр				
Модуль №1		Модуль №2		Мах кількість балів
Вид навчальної роботи	Мах кіл-ть балів	Вид навчальної роботи	Мах кіл-ть балів	
Відповіді на практичних заняттях 1.2-1.6 (4бх3)	12 (сумарна)	Відповіді на практичних заняттях 2.2-2.8 (4бх3)	12 (сумарна)	
Виконання завдань на знання теоретичного матеріалу (4бх3)	12 (сумарна)	Виконання завдань на знання теоретичного матеріалу (4бх3)	12 (сумарна)	
		Виконання та захист домашнього завдання	16	
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 14 бал.</i>		<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше 24 бал.</i>		
Виконання модульної контрольної роботи №1	12	Виконання модульної контрольної роботи №2	12	
Усього за модулем №1	36	Усього за модулем №2	52	
Семестровий екзамен				12
Усього за 7 семестр				100

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Управління витратами»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 11.01.01 – 01-2020
		стор. 8 з 11	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Таблиця 4.2

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Рейтингова оцінка в балах				Оцінка за національною шкалою
Відповіді на практичних заняттях в Модулі №1,2	Виконання завдань на знання теоретичного матеріалу	Виконання та захист домашнього завдання	Виконання модульної контрольної роботи	
11-12	11-12	15-16	11-12	Відмінно
9-10	9-10	12-14	9-10	Добре
7-8	7-8	10-11	7-8	Задовільно
менше 7	менше 7	менше 10	менше 7	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл. 4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкових модульних рейтингових оцінок в балах оцінкам за національною шкалою

Модуль №1	Модуль №2	Оцінка за національною шкалою
32-36	47-52	Відмінно
27-31	39-46	Добре
22-26	32-38	Задовільно
менше 22	менше 32	Незадовільно

4.5. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту курсової роботи в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відомості модульного контролю.

4.6. Сума підсумкових модульних рейтингових оцінок у балах за семестр становить підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою (табл. 4.4).

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової модульної рейтингової оцінки в балах оцінкам за національною шкалою

Таблиця 4.5

Відповідність екзаменаційної рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Управління витратами»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 11.01.01 – 01-2020
		стор. 9 з 11	

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
79-88	Відмінно	11-12	Відмінно
66-78	Добре	9-10	Добре
53-65	Задовільно	7-8	Задовільно
менше 53	Незадовільно	менше 7	Незадовільно

4.7. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.6).

Таблиця 4.6

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.8. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.9. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./A, 87/Добре/B, 79/Добре/C, 68/Задов./D, 65/Задов./E** тощо.

4.10. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці.

Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				